

Lapin yliopisto
Oikeustieteiden tiedekunta

ONPOOL9 RIKOSOIKEUS
ONPOOL95 KIRJALLISUUSTENTTI (5–6 op.)

Tentti 12.5.2017

Kirjoita vastaukset erillisille konseptiarkeille. Jokainen vastaus tulee kirjoittaa omalle konseptilleen. Vastaustilaa ei ole rajoitettu. Jätä paperin oikeaan reunaan tilaa korjausmerkinnöille. Kaikista kysymyksistä 1–4 on jätettävä nimellä varustettu vastauspaperi. Jos opiskelija on suorittanut tenttivaatimusten 3. kohdan (kysymys 5) luennoilla, kysymykseen nro 5 ei tarvitse jättää vastauspaperia. Tentistä luopuva jättää yhden nimellään varustetun vastauspaperin, jossa on teksti ”luovun”.

1. Mitä tarkoitetaan kieltoerehdyksellä? Miten ja millä edellytyksillä kieltoerehdys vaikuttaa rangaistusvastuuseen?

(10 p.)

2. Millaisia seikkoja otetaan huomioon rikosvastuun kohdentamista pohdittaessa?

(10 p.)

3. Ystävykset Antti (19 v.), Erkki (20 v.) ja Hannu (19 v.) olivat riitaantuneet samassa oppilaitoksessa opiskelevan Ismon (19 v.) kanssa. Antti, Erkki ja Hannu olivat sitä mieltä, että Ismolle pitäisi antaa jonkinlainen opetus. Eräänä iltana pizzeriassa työskentelevä Antti huomasi Ismon saapuvan kyseiseen pizzeriaan. Antti soitti Erkille ja kertoi, että Ismo oli paikalla. Erkki puolestaan soitti Hannulle. Koska Erkki ja Hannu olivat kotonaan useamman kilometrin päässä kyseisestä pizzeriasta, Erkki pyysi veljeltään Jussilta (18 v.), jolla oli auto käytössään, kyytiä pizzanhakureissulle kaupunkiin. Jussi suostui ja he ajoivat kaupunkiin. Perillä Jussi jäi parkkipaikalle kulman taakse autoon odottamaan ja kertoi, millainen pizza hänelle pitäisi tilata. Erkki ja Hannu jäivät pizzarian ulkopuolelle odottamaan, että Ismo poistuisi pizzeriasta. Ismon tullessa ulos rakennuksesta pizzansa kanssa Erkki ja Hannu asettuivat hänen tielleen ja alkoivat lyödä ja potkia Ismoa. Ensin Erkki ja Hannu löivät Ismoa kasvoihin ja Ismon kaaduttua potkivat häntä ylä- ja keskivartalon alueelle. Erkin ja Hannun lyödessä ja potkiessa Ismoa paikalle tuli Kalle (32 v.), joka yritti puuttua tilanteeseen ensin sanallisesti ja sitten ottamalla Hannua kiinni käsivarresta ja vetämällä tätä etäämmälle Ismosta. Hannu suuttui

kiinnikäymisestä, otti taskussaan olleen veitsen ja löi sillä Kallea keskivartaloon. Tapahtumien käänneestä pelästyneenä Hannu ja Erkki päättivät poistua paikalta mahdollisimman nopeasti. Myös Ismo poistui paikalta. Hannu ja Erkki palasivat autolle, missä he käskivät Jussia ajamaan nopeasti takaisin kotiin. Jussin kysellessä pizzojen perään, Hannu ja Erkki kertoivat pintapuolisesti mitä oli tapahtunut. Myös Kalle yritti poistua paikalta kotiaan kohti, mutta tuupertui muutaman sadan metrin jälkeen tien viereen. Ohikulkija hälyytti paikalle ambulanssin, mutta matkalla sairaalaan Kalle menehtyi veitseniskun aiheuttamien vammojen ja verenhukan seurauksena. Ismo selvisi lyönneistä ja potkuista nenäluun ja kylkiluiden murtumilla sekä mustelmilla ja ruhjehaavoilla.

Esitä perusteltu rikosoikeudellinen arviosi tapahtuneesta. Mainitse vastauksessasi myös sovellettavat lainkohdat. Vastauksessa ei tarvitse ottaa kantaa rangaistusasteikkoihin tai rangaistuksen mittaamiseen.

(10 p.)

4. *Esitä rikosoikeudellinen arviosi seuraavista toisistaan erillisistä tapahtumista. Mainitse vastauksessasi myös sovellettavat lainkohdat. Vastauksessa ei tarvitse ottaa kantaa rangaistusasteikkoihin tai rangaistuksen mittaamiseen.*

- a) Kaverukset Jesse (32 v.) ja Lauri (35 v.) olivat yhdessä lintumetsällä. Jesse havaitsi metsikössä liikettä ja luuli nähneensä metson. Jesse ampui lintua kohti, mutta ammuttuaan huomasi, ettei kyseessä ollutkaan metso, vaan osittain pensaankana ollut Lauri. Luoti osui Lauria kylkeen ja aiheutti leikkaushoitoa vaatineen vamman.
- b) Veikko (18 v.) ja Pekka (20 v.) olivat liikenteessä omilla autoillaan. He sattuiivat samaan aikaan liikennevaloihin, joista he kiihdyttivät kilpaa ja aloittivat kilpa-ajon. Molemmat ajoivat huomattavaa ylinopeutta ja ohittivat useamman kerran toisensa. Oli yöaika ja liikenne kaupungin ohitustiellä oli hiljaista. Veikon ollessa ohittamassa Pekkaa mutkan takaa tuli yllättäen vastaan Liisan (48 v.) kuljettama henkilöauto. Liisa väisti samalla kaistalla ajanutta Veikkoa ojaan, törmäsi tien laidassa olleeseen puuhun ja menehtyi törmäyksen seurauksena välittömästi.
- c) Eino (20 v.) myi tuttavalleen Heikille (21 v.) yhden käyttöannoksen heroïinia. Aineen korkea huumausainepitoisuus aiheutti yliannostuksen, jonka seurauksena Heikki menehtyi.
- d) Tero (23 v.) tunkeutui väkisin Kaisan (21 v.) ja Ilkan (24 v.) asuntoon ja alkoi pahoinpidellä Ilkkaa nyrkein ja mukanaan tuomallaan pesäpallomailalla. Tapahtuneesta pelästyneenä naapurihuoneessa ollut Kaisa yritti paeta parvekkeen kautta naapurin parvekkeelle ja putosi kolmannesta kerroksesta maahan, jolloin käsi ja useita kylkiluita murtui. Ilkka sai käsiinsä keittiön pöydällä olleen leikkuuveitsen, jolla hän löi Teroa reiteen. Lyönnistä aiheutui runsaasti verta vuotanut ja leikkaushoitoa vaatinut pistohaava.

(10 p.)

5. *Sellaisten opiskelijoiden, jotka ovat hyväksyttävästi suorittaneet rangaistusjärjestelmää ja rangaistuksen mittaamista käsittelevät luennot, ei tarvitse vastata seuraavaan tenttivaatimusten 3. kohtaa koskevaan kysymykseen (kysymys nro 5). Kysymyksestä nro 5 saatuja pisteitä ei oteta huomioon tentin arvosanaa määrittäessä.*

Tauno (62 v.) tuomitaan tänään 12.5.2017 käräjäoikeudessa seuraavista rikoksista:

- törkeä ryöstö (tehty 17.10.2016)
- tapon yritys (tehty 23.10.2016)
- haitanteko virkamiehelle (tehty 23.10.2016)

Vastaa perustellen ja lainkohdat mainiten seuraaviin kysymyksiin:

- a) Miltä asteikolta Tauno tänään tuomitaan em. rikoksista?
- b) Miten rangaistusasteikkoon vaikuttaisi se, jos tuomioistuin katsoisi Taunon olleen em. teot tehdessään alentuneesti syyntakeinen?

(10 p.)